

Comuna Mirșid

Județul Sălaj

Istoricul localitatii

2011-10-03 13:43:18

Magura Moigradului si masivele Pomet si Citera, aceste bastioane naturale de aparare, au constituit arealul de dezvoltare al celui mai faimos oras roman de pe teritoriul nord-vestic al Romaniei, respectiv Porolissum. Istoria comunei este strans legata de prezenta orasului roman Porolissum pe teritoriul ei.

Complexul militar de la Porolissum a fost ridicat la rang de municipiu in anul 200, in timpul imparatului Septimius Severus, devenind un important centru militar, economic si social al regiunii, pastrandu-si rangul de capitala a Daciei Porolissenis. Pe un teritoriu de cca. 200 ha se poate vedea si astazi „Ansamblul arheologic Porolissum”: doua castre, orasul roman Porolissum, sanctuare, amfiteatru, sistem defensiv de turnuri de observatie (in punctul Pomet, Citera, Dealul Fericirii, La Poiana).

Porolissum a fost cel mai nordic oras al Daciei romane, asezat in Poarta Mesesului. Nasterea sa este legata de prezenta strategica a armatei romane in zona, Porolissum fiind in acelasi timp un centru comercial de mare importanta. Pentru Porolissum exista certitudinea existentei unei asezari dacice preromane cu acelasi nume. Orasul roman isi are originea in aglomerarea civila de pe langa fortificarile ridicate de trupele care au stationat la Porolissum. Acest lucru este confirmat si de modul in care este dispusa asezarea in teren, in imediata apropiere a fortificarilor.

Este de presupus, dupa cum o demonstreaza materialele tipice de factura dacica, ca asezarea romana a preluat si o buna parte a populatiei din asezarea dacica de pe "Magura", poate si din alte locuri apropiate din zona. Asezarile comunei sunt vechi, atestarea lor documentara datand din secole XIII - XV, dupa cum urmeaza:

- satul Mirsid - atestat in anul 1219 cu denumirea de villa Roba
- satul Firminis - atestat in anul 1332 cu denumirea poss Feermenus
- satul Moigrad - atestat in anul 1423 cu denumirea de villa olachalis Moygrad
- satul Popeni - atestat in anul 1387 cu denumirea villa olachalis Poptelek.

Satul Mirsid a fost asezat in alt loc, decat vatra actuala. Si azi, acea parte de hotar se numeste Roba. In memoria populara, numele Roba este asociat cu apelativul rob „loc unde stateau robii”. Oiconimul actual s-a format de la apelativul maghiar nyir „mesteacan”, nyires „mestecanis”.

La 1385, in atestarea Nyirsed observam metateza lui -e- cu -s- din terminatie: -es ? -se-, la care s-a adaugat, apoi, formantul toponimic maghiar, specific perioadei, -d? Nyersed. Cu casele de culoare galbena sau crem, specifice comunei, si acoperisurile in 4 ape, din tigla sau tabla, Mirsidul este a comuna pitoreasca si in acelasi timp plina de istorie.

Patrimoniul istoric, cultural si natural

Din punct de vedere istoric, comuna Mirsid poseda o vasta si bogata zona arheologica. Descoperirile arheologice facute aici fac cinste acestei parti de tara prin expunerea lor in mari muzee din tara si din lume. Este zona in care a fost intemeiat marele oras roman Porolissum, care in timpul imparatului Antoninus Pius avea sa devina capitala Daciei Porolissensis.

Asezari si fortificatii dacice pot fi vazute azi in preaima satului

Mirsid, la dreapta soselei Zalau - Jibou, in locul numit „Pe lunca”, „Fantana Alba” si la sud-est de satul Moigrad, pe dealul Magura. Complexul militar de la Porolissum a fost ridicat la rang de municipiu, in anul 200, in timpul imparatului Septimius Severus (Municipium Septimium Porolissense), devenind un important centru militar, economic si social al regiunii, pastrandu-si rangul de capitala a Daciei Porolissensis. Pe un teritoriu de cca. 200 de hectare se pot si astazi admira ruinele a doua amfiteatre romane, ruinele unor temple si constructii publice si civile, ziduri si turnuri de aparare s.a.. Prima fortificatie romana de la Porolissum a fost construita din pamant, pe varful Citera, in zona satului Moigrad, si a fost refacut din piatra in vremea lui Aureliu (161-180 e.n.).

Inca de la construirea castelului s-a dezvoltat in apropierea lui o asezare antica civila, care mai tarziu avea sa devina municipiu si capitala Daciei Porolissensis. Aici exista un amfiteatru ce dateaza din primii ani ai stapanirii romane in Dacia, care a fost restaurat de imparatul Antonius Pius. Astazi, pe teritoriul comunei Mirsid (satul Moigrad-Porolissum) se pot vedea ruinele castrelor, orasului roman Porolissum, unor temple si constructii publice si civile, a drumului imperial ce lega Napoca de Porolissum, sanctuare, amfiteatre, sistemul defensiv de turnuri de observatie pe inaltimile numite: Pomet, Citera, Dealul Fericirii si La Poiana.

Arheologii romani au inceput sapaturile la inceputul anilor 1970. Excavatiile, inca in desfasurare, au dus la descoperirea ramasitelor, atat ale instalatiilor militare cat si ale orasului civil. Una dintre portile zidului de piatra a fortului a fost reconstruita. Cel mai vechi obiect din aur descoperit pana in prezent pe teritoriul Romaniei este idolul antropomorf stilizat de la Moigrad - Porolissum, cca. 3.500 i.Hr. Pentru epoca Neolitica este considerata cea mai mare piesa din aur din Europa, fiind realizata prin ciocanire si cizelare (Antonela Neacsu - „Distributia principalelor resurse minerale de incidenta arheologica din Romania”).

Traditiile si obiceiurile locale sunt legate de evenimentele importante din viata omului, de sarbatorile de iarna si cele religioase. Un eveniment notabil in cadrul comunei il reprezinta serbarile anuale - „Ziua Comunei Mirsid” - organizat intr-una din zilele lunilor iulie sau august, la castrul roman de la Moigrad-Porolissum. Din bogatia de elemente etnografice de care dispune aceasta interesanta zona se impun: costumele populare frumos ornamentate, tesaturile, cusaturile, broderiile.

Alaturi de reperele istoriei, traditii si obiceiuri, frumusetile cu care natura a inzebrat aceste locuri "incanta ochii" localnicilor cat si ai vizitatorilor. Formele de relief specifice si interesante (peisajele unice, cariere de piatra, arii protejate) indeamna trecatorii la drumetie, la revenirea pe aceste meleaguri, sunt "germeni" ai dezvoltarii turismului in zona.